

Resebetraktelse

Afrikas färger är blått, grönt, rött och grått. I alla fall om man sitter i ett flygplan och kikar ner mellan molnen. Byar med runda tak och röda vägar. Gröna trädkronor. Blå mäktiga berg. Efterhand som planet går ner börjar man urskilja människorna. Små som myror. Springande, bärande sina bördor, samtalande i grupper eller, allt som oftast, hukande över sina röda åkrar.

Det var den 25 juli och Maj- Gull, Gert-Agne och jag närmade oss Lilongwe. Äventyret skulle just börja ... Först på flygplatsen förstod jag hur annorlunda den här upplevelsen skulle komma att bli jämfört med Maputo, som jag besökt en gång för länge sedan. "Africa unplugged", som jag lite käckt hade kallat det på min fb-sida, verkade stämma ganska bra. Visserligen hade vi landat i en huvudstad, Malawis huvudstad Lilongwe, men det kändes väldigt lantligt. Lite lugnare, lite vänligare. Väldigt få vita. Vid sidan om allfartsvägarna liksom. Kanske tiden har stått stilla här, funderade jag mellan mörkret redan vid sextiden la sig utanför bilfönstren och vår chaufför tog oss allt närmare vårt mål: Lifidzi.

Lifidzi ligger i norra Mocambique, i provinsen Tete, bara några mil från gränsen till Malawi. Det är en samling byar kring en missionsstation med kyrka, nunnekloster och ett hus för de katolska prästerna. Missionsstationen har rötterna i kolonialtiden och är en bedagad skönhet med vackra vita byggnader och resterna av en vacker park med magnifika träd och stenbelagda vägar.

Vi blev inkvarterade i prästernas hus – rena lyxen: toaletter med fungerande avlopp och duschar med varmvatten. Sedan blev det dags att ta sig den korta vägen till nunnornas hus där vi välkomnades på det traditionella sättet: sång och dans och mycket kindpussande. Tänk att nunnor kan vara så trevliga! Förlåt, det låter fördomsfullt, jag vet – antagligen har jag träffat alldeles för få nunnor i mitt liv (om ens någon) för att kunna göra en jämförelse – men det var alldeles kolossalt vad trevliga Irma (som betyder syster) Amelia, Irma Madalena, Irma Olimpia och de andra systrarna var! De första dagarna var det väldigt många nunnor i omlopp eftersom också systrarna från de andra orterna där FFBB har fadderprogram hade mött upp för att träffa Maj-Gull och Gert-Agne.

Jag kan omöjligt berätta om allt som jag fick vara med om och allt jag såg under resan. Intrycken är så många. Men jag ska försöka sammanfatta några spontana känslor och reflektioner:

Folkets vänlighet, positiva nyfikenhet och värme. Människor lever under svåra omständigheter, inte minst alla ensamstående mödrar med många barn, ändå såg jag inte en enda som klagade, var arg eller förbannade tillvaron. Man är rakryggad och stolt. I jobbiga tider hjälps man åt. Punkt.

Det vackra landskapet med sina blå berg i horisonten och grässlätterna med sina machambas (mindre odlingar) och mangoträd. Den magiska känslan av Afrika som infinner sig när man hör trummor från byarna blandat med cikadornas visslingar och ser solen gå ner som en röd apelsin i fjärran.

Den målmedvetenhet och outtröttliga energi som min kära syster och svåger la ner i sitt arbete, från tidig morgon till sen kväll. Varje dag. Om jag någon gång funderat över vad passionerat engagemang egentligen innebär, behöver jag inte fundera längre nu. Ingen tid eller ansträngning sparades för att se till att allt går rätt och riktigt till. Man samtalade till exempel med alla fadderfamiljer och i många fall gjordes hembesök.

Fattigdomen och de knappa levnadsförhållandena. Folkets, inte minst flickornas, begränsade valmöjligheter. Min uppfattning är ändå att de som är med i fadderprogrammet klarar av att hålla näsan ovanför vattenytan. FFBB gör nytta. Det fick vi otaliga bevis på under våra två veckor där.

Barnens fest i FFBB förskola, Centro Aberto de Lifidzi. Deras klara röster och glada danser. De nyfikna, busiga blickarna i deras ögon. Glädjen över en klubba och en ballong.

Människors intresse över att vara delaktiga i sin utveckling. Det stora gensvaret som vi upplevde vid Gert-Agnes och Mussas information till lokalbefolkningen om föreningens kommande projekt om ekotoaletter och gödsling på åkrarna.

Mässan i den välfyllda kyrkan på söndagen. Cirka 900 människor i bänkarna ... Dans och färger. Sång och glädje.

De starka berättelserna om en tid som inte ligger så långt borta. Inbördeskrigets ofattbara plågor och grymheten som också drabbade Lifidzi och prästerna och nunnorna där.

Mötet och samtalet med "mina" flickor, Marta, Susannah och Herminia som så beredvilligt berättade för mig om sina rädslor, glädjeämnen och drömmar. Ni är med mig varje dag när jag sitter framför datorn och försöker översätta något litet av era liv till en berättelse för ungdomar som ska utspela sig i Mocambique.

Vidare har jag skumpat på flaket i en fyrhjulsdriven jeep på obefintliga vägar, skakat hand med hundratals människor, besökt en livlig marknad och sist men inte minst träffat min fadderflicka Anabela och hennes familj. Så otroligt det kändes att äntligen få krama om henne. Att en människa som bor på andra sidan jordklotet och som man bara sett på foto tidigare plötsligt står där framför mig ...

Anabelas mamma tyckte jag kunde stanna i Lifidzi. Det kan jag ju inte, inte fysiskt. Men i mitt hjärta bär jag med mig Afrika med sina färger, former och lukter. Afrika och det sargade men stolta Mocambique.

För denna gång: Tsi komo - tack! Jag hoppas på att en dag få resa tillbaka.

Av Ingrid Jönsson